

De economische crisis en kerst

20-12-2009 kerstevangelisatiedienst

Lukas 19: 1-9

Laten we bij het laatste **vers 10** beginnen en vragen waarom Jezus naar de wereld gekomen is?

Waarom kerst?

Jezus antwoord is zelf: *om te zoeken en te redden wat verloren was.*

Vraag aan een Christen wat Jezus op aarde kwam doen en je hoort: *onze zonden vergeven.*

Vraag door wat ze daarmee **bedoelen** en je merkt snel dat ze last van keelpijn hebben.

Wat is dat eigenlijk: *vergeven en zonden?*

Jezus gebruikte andere woorden: *zoeken, redden, verloren.*

Deze begrippen **kent iedereen** toch? Heb je al ooit iets gezocht? En redden? Dat kennen we ook – zee redden, Irak redden van Saddam, Afghanistan van de Taliban, je hachje redden, je relatie redden. Je zou ook kunnen zeggen: *in veiligheid brengen.* En verloren? Dat kennen we volgens mij ook wel – je verloren voelen, je portemonnee kwijt zijn, verdwaald zijn in de stad.

Jezus gebruikt dus woorden die we allemaal kennen – of je in God gelooft of niet, of je kerkelijk bent of niet.

De vraag is nu misschien wel of jij Hem daarvoor nodig hebt. Want *zoeken*, dat kun je zelf ook. Is redding nodig, bel je 112. Voel je je verloren, ach, een avondje stappen met vrienden of uitrusten op de bank en je voel je zo weer toppie. Ben je de weg kwijt? Ga je na een psycholoog of je koopt een Tom-Tom.

Daar heb je Jezus niet voor nodig?

Toch?

Lijkt me van wel, tenzij ik ietsje dieper op het verhaal inga en me afvraag waarom Jezus dit tegen de mensen zei nav zijn gesprek met Zacheüs.

Wie was die Zacheüs eigenlijk? Dacht hij dan zelf dat hij verloren en zoek was en gered moest worden?

Waarom zocht Jezus hem op? Wat was zo bijzonder aan dit mannetje?

Zacheüs was me wel een bijzonder mannetje! Hij was kort – dit maakt dit verhaal nogal komisch, vind ik. Ik zie hem daar al rennen en springen achter die muur van mensen die hem ervan weerhielden om Jezus te zien. Dus was hij een nieuwsgierig mannetje. Ach, niet zo vreemd voor ons Nederlanders, toch? Bijna dagelijks loopt half Nederland vast door kijkersfiles. Door onze nieuwsgierigheid komen we in files te staan. File? Prima, als ik het ongeluk maar kan zien? En RTL Boulevard, op RTL en Shownieuws op SBS – volgens mij 2 keer per dag een uitzending over de nieuwste weetjes, roddels van de BN'ers – trekt ook hun grote hoeveelheden kijkersfiles en rampoeristen. En laten we de bladen zoals Story etc niet vergeten.

En ook wij Aalsmeerders zijn vaak goed van elkaars doen en laten op de hoogte. Er worden wat verjaardagsvisites afgelegd. Tja, en je moet de tijd toch om krijgen met de persoon links en rechts van je. Over kerk en politiek wil je niet altijd beginnen, en over seks praat je niet, tenzij je een stel jongens met een krat Heinekens bent.

Dus, Zacheüs was zo een vreemde eend nog niet.

Nieuwsgierigheid is mens eigen.

Het heeft ook zijn mooie en goede kanten. Kijk maar bij Zacheus. Zijn nieuwsgierigheid bracht wel een goede wending in zijn leven. Hij werd tot op de bot geraakt door zijn ontmoeting met Jezus.

Want Zacheüs had wel een belangrijke baan. En hij had macht. Denk aan de belastingdienst. Die parse enveloppen in je brievenbus springen er meteen uit tussen de andere poststukken. Knikkend openen we die enveloppen. En wie staat nu te wachten om een belastingambtenaar op de stoep aan te treffen? Het zijn mensen met een bepaalde gezag die je het liefst vermijdt – niets negatiefs tegen

hen bedoeld, hoor?

O nee? Nou, dat was wel anders bij Zacheüs. Men zag hem liever gaan dan komen. Om dezelfde en zelfs meerdere redenen. Want schone handjes had hij nou ook niet. Hij was namelijk Tollenaar. Tol. Dat zegt wel iets. Tolhekker. Geld van je nemen voor belasting en doorgang. Die mensen waren corrupt. Zo kun je dat wel stellen ja. Ze waren gehaat door het volk. Ze waren afpersers en drukte veel achterover. Computers en controle systemen waren er niet zoals vandaag?

Oftewel...? Is dit wel zo?

We leven wel in een moderne tijd, maar veel beter is het niet dan toen?

Misschien gebeurt het veel geraffineerder – verfijnder.

Want hoe komt we anders aan de economische crisis?

Het is volgens mij algemeen bekend dat het komt door hebzucht, zelfverrijking. Van individuen, directeuren van banken en bedrijven.

Dinsdag in De Pers: *zes stappen hoe je veel geld kunt verdienen*. Begin een bank, leen wat geld, en zit achterover hoe de staat trappelt om de obligaties terug te betalen en hoe andere banken jouw problemen oplossen.

Banken die door de staat met miljarden geholpen zijn om te overleven betalen met het geld van anderen miljarden aan bonussen uit aan de eigen werknemers die de klanten belazeren. En de arme en eenvoudige man op straat mag het gelach betalen. Zo is het toch? Ja, zo was het bij Zacheus niet anders. De arme weduwes, weeskinderen de waren de dupes van de chantage van de Tollenaars. Begrijp je waarom de omstanders Zacheüs geen kans gaven om Jezus te zien? Kun je hun intense verachting door deze mensen indenken?

Maar Zacheüs was waarschijnlijk beide en een erg nieuwsgierig mannetje en erg vastberaden. Iets dreef hem om Jezus te willen zien. Als het dan nodig was klom hij zelfs in een boom. Veel van een reputatie had hij toch niet te verliezen. Uitgelachen en uitgejoeld werd hij sowieso.

Dus was hij, dit soort mensen waren, eenzaam. Ze hadden geen vrienden. Niemand die erom stond te trappelen hun maatjes te zijn.

Maar Jezus had iets dat hem trok.

Misschien werd Zacheüs getrokken door de contrast van veel mensen die naar Jezus gingen terwijl mensen hemzelf uit de weg gingen.

En dan gebeurt er iets raars. Jezus ziet hem in de boom.

Wat is de kans dat de koning jou opvalt tussen de menigte?

Allemaal nieuwsgierige mensen die Jezus volgden. Ik kan het me goed indenken, hoor. Niet dat ze allemaal in Hem geloofden als God. Maar je moet toegeven dat je ook nieuwsgierig zou zijn als er iemand door de straten van Nederland loopt en links en rechts zover Hij gaat mensen geneest.

Blinden die ineens kunnen zien, doven die kunnen horen, melaatsen die blakend gezond zijn. Ik zou ook tussen die mensen geweest zijn. Dit is boeiend, maar hier is ook iemand die hoop biedt.

Roept men in Nederland momenteel niet hard naar een sterke politieke leider die ballen toont?

Is er tav het milieutop in Kopenhagen niet ook een intense hunkering naar een wereldleider die op dit gebied spierballentaal spreekt en vertoon?

In de economische sector was is er het verlangen naar iemand die de wereldeconomie nieuw hoop kan inblazen. Want, overall stellen leiders ons teleur. Geert Wilders komt niet met constructieve oplossingen, maar weet de boel wel te benoemen en in aansprekende bewoordingen de emoties aan te spreken.

Zo hoopte het volk in die tijd ook om een leider, een volksleider, een wereldleider. Die de boel eens flink door elkaar zou schudden en op orde brengen.

Misschien was Jezus zo iemand.

Daarom volgden duizenden Hem. Daarom geloofden velen in Hem. Kijk maar wat Hij deed.

Genezen kon Hij als geen ander. Hij kon boeiend spreken en de Bijbel begrijpend en uitleggen en toepassen. Jezus gooide hoge ogen.

Deze geziene Man keek die gluiperd van een Zacheüs aan en zei dat Hij bij hem thuis wilde gaan.

Kijk, wij Nederlands, eten niet zomaar bij elkaar. We gaan misschien weleens uiteten met elkaar, maar echt gezellig bij elkaar gaan eten, dat doen we niet.

In de tijd en cultuur van Jezus was het anders. De mensen waren enorm op elkaar ingesteld. Ze waren geen individualisten – ik denk dat ze dat woord niet eens kenden – maar gemeenschapsmensen. Mensen voor en met elkaar. Samen eten was dus onmisbaar. Men nam er ook de tijd voor. Samen eten was tijd om bij te praten, verhalen te vertellen. Zo erkende je elkaar. Dit was lijm-tijd, noem ik het maar. Door samen te eten erken je elkaar en zei je dat je de andere aanvaardt en op een lijn met die persoon bent.

Nu Jezus bij Zacheüs wilde gaan eten zei Hij dus veel meer dan alleen dat Hij trek had en een bakkie soep wilde. Wij nodigen onszelf niet uit om bij iemand te eten. Dat zou onbeschoft en brutaal zijn. Als je niet genodigd wordt, kom je niet. Bij die mensen zat het anders – jezelf uitnodigen, vooral als je een geziene persoon bent, was een enorme eer.

Men keek dus heel erg vreemd op toen Jezus bij Zacheüs ging eten. Daarmee zei Jezus dus dat Hij met deze man vereenzelvigd wilde worden. Deze man hoorde bij Jezus. Jezus erkende hem voor wie hij was.

Dit vonden de omstanders onbegrijpelijk en onacceptabel.

Als de dominee of burgemeester gezellig bij de hoeren op de Wallen gaan eten staan ze op werkeloos op straat.

Weinigen willen maatjes met een Dirk Scheringa zijn. Stel je voor. Je wordt zo medeverantwoordelijk gemaakt voor de val van de bank en de hele corrupte boevenbenden daar.

Vraag het maar aan Gerrit Zalm. Je hebt veel uit te leggen.

Zo staat Jezus nu in het beklagde bankje – hoe durft Hij met zo een boef, een schurk, te eten – maatjes te willen zijn? Met zo 'n vent die ons het leven zuur maakt met zijn financiële corruptie?

Met dat soort uitschot ga je toch niet om?

Wees nou eens eerlijk – met de bankiers en zakenlui die hun hand overspeelden en door hun gierigheid en gulzigheid naar geld en macht voor veel armoede, ellende, financiële zorgen, ontslagen gezorgd hebben wil je toch geen maatjes zijn?

Hoe kan Jezus nou maatjes willen zijn met zo iemand – Zacheüs?

Maar Zacheüs maakt zich niet zo druk over het hele gedoe.

Hij is zo in zijn ziel aangegrepen door de genadige en ruimhartige optreden van Jezus dat hij belooft de helft van alles aan de arme mensen te geven. Hij erkent dat hij mensen heeft afgeperst.

Dit is een teken van volwassenheid, zouden we zeggen, als iemand zijn fout erkent en verantwoordelijkheid voor zijn daden neemt.

In onze maatschappij gebeurt het ook veel dat mensen verantwoordelijkheid afschuiven.

Door deze reactie van Zacheüs geeft hij aan dat er iets in zijn hart en gedachten veranderd is. De optreden van Jezus maakte iets in hem los en liet hem in de spiegel kijken. Door zijn contact met Jezus flitste zijn hele leven aan hem voorbij en zag hij zichzelf voor het eerst zoals hij echt was en niet zoals hij altijd dacht of wilde dat hij was – stoer en sterk. Hij zag zichzelf nu inderdaad als een afperser! Hij begreep en voelde meteen aan dat hij veel andere mensen heb beschadigd en leed heeft bezorgd.

Dat wil hij nu in orde maken. Hij wilde de dingen rechtzetten, want zo kan hij niet langer leven en andere mensen kunnen niet langer zo beschadigd worden door zijn eigen inhaligheid en zelfzuchtige optreden.

Jezus' reactie daarop is heel simpel: deze man is een kind van God, met een oprecht (nieuw) hart en is gered. Daarvoor is Jezus naar de wereld gekomen. Om mensen te redden. Om mensen als Zacheüs die zoek zijn, verdwaald en verloren in hun eigen wereldje, in hun eigen gecreeërde koninkrijkes, te redden. Ze hebben het er prima naar hun zin, net als Zacheüs eerst. Ze denken bij zichzelf wat bazelen die Christenen nou toch zo? Ieder voor zich? Toch. Help en redt jezelf. De wereld is hard. Het leven is niet voor mietjes. Maar ze beseffen zelf niet hoe verloren ze zijn. Hoe verdwaald ze zijn.

Tot op het moment dat ze Jezus echt ontmoeten. Niet via anderen van of over Hem horen. Maar, het moment als iemand oog in oog met Jezus komt gebeurt er wat met je. Je veranderd en je wordt gered. Gered betekent dat je echt in hart en ziel en nieren vrij bent. Geen zelfgecreëerde vrijheid, geen bank omzeep helpen om je eigen leventje te spekken, bij wijze of letterlijk van spreken en denken dat de vele nulletjes op je bankrekening je vrij maakt.

Het verschil tussen ons en Jezus ligt nu hierin dat we zulke mensen, of elkaar in soortgelijk situaties, uit de weg gaan, vermijden, negeren, afkraken, wraak nemen. Beroddelen. En denken dat het gerechtvaardigd is.

Terwijl Jezus dieper kijkt – hij ziet de eenzaamheid van Zacheüs. Hij ziet de onvergevensgezinheid van de omstanders. Hij ziet hoe hard we elkaar afrekenen. Terwijl we dit eigenlijk doen, omdat we onzeker zijn, naar liefde en erkenning verlangen. Om deel te mogen zijn van... opgenomen te voelen, ons waardevol te weten in de gemeenschap waar ik deel van ben. Dat we ons terugtrekken tot achter de TV of naar de winkels jagen om niet met onze diepste verlangens die zo pijn kunnen doen geconfronteerd te worden.

Jezus hakt er niet op in als een belegger die een economische barstje in de dijk van een bedrijf ziet en de boel op de fles laat gaan.

Hij komt, kijkt je aan, spreekt persoonlijk tot en met je, komt je leven binnen, gaat met je om en spreekt genadige en bevrijdende woorden.

Hij neemt de tijd voor je. Ja, voor iedereen heeft en neemt Hij de tijd.

Want Hij heeft een doel voor ogen: jou en mij redden. Bevrijden.

Daarom is Hij naar de wereld gekomen. Daarom verliet Hij zijn hemelse Paleis en werd een van ons, een mens, om ons van binnenuit te redden. Te helpen.

Want Hij is een Koning die zijn onderdanen, jou en mij en alle mensen, graag verlost, gered, bevrijd ziet – van de Zacheüs in ons.

Dit is wat God op het oog had.

Daarom is het Kerst. Hij kwam op een eenvoudige wijze het aardse leven binnen, zonder ophef. Om ons te redden. Dat is het mooie van kerst – hij begrijpt en kent ook jouw leven. En Hij wil niets liever dan je te zoeken en te redden.

Zou je dit dan ook in je leven, net als Zacheüs, willen toelaten? Willen erkennen dat je zonder Jezus' redding fout zit en het zelf niet kan redden? Zou je dan ook verantwoordelijkheid willen aanvaarden en je door Jezus laten redden?

Hoe, vraag je misschien?

Gewoon, het toelaten en laten gebeuren.

Zoals Hij kerst toeliet – om als mens geboren te worden.

Laat het wonder van kerst gewoon over je leven komen en je redden.

Zeg maar gewoon tegen God: het is goed God, ik aanvaard u, komt u mijn leven maar binnen. Redt u me. En geef mijn leven nieuwe en eeuwige kleur.

Amen